

en hoogwaardigheidsbekleeders heeft zijn kamer, netjes en sober gemeubeld. In die vertrekken staan boekenkasten, waarin men gansche rijen van werken telt, rakende het vak van den professor in wiens kamer men zich bevindt. De rector zetelt ook afzonderlijk in zijn kamer en zoo ieder der mannen met eenige waardigheid bekleed.

Noemde ik u verder den geringen prijs waarvoor de studenten thans inwoning genieten in de hospitia, dan zoudt gij misschien aan een vergissing mijnerzijds denken. Wij genieten in onze kerken zegeningen ongekend rijk en zeer vele, doch bij ons is een zeer groote achterstand wat de gebouwen betreft. Ik weet wel, dat dit te verklaren is uit de historie, die achter ons en achter de gereformeerden aldaar ligt, maar toch meen ik te mogen opmerken, dat indien Amsterdam en Kampen de gebouwen mochten bekomen, waarnaar zij uitzien en die zij behoeven, de kerken niet moeten meenen, dat daarbij ook maar eenige sprake zoude zijn van overbodige weelde. Als de plannen mochten worden uitgevoerd, die ontworpen zijn, dan blijft het gebouw der Theologische School nog slechts een bescheiden gebouw, vergeleken met die der Hongaarsche hogescholen en hare hospitia. Groote lust zou ik hebben om te trachten u eenig denkbeeld te geven van de inrichting van het nieuwe gymnasium te Debrecen. Dat gaat alle onze verwachtingen te boven! Daarom vergeet bij al uwe sympathie voor de Hongaarsche aangelegenheden toch niet onze hogescholen! Het zou mij goed doen als ik op bezoek willende gaan bij onze rectores nog eens door ruime gangen mocht gaan en aankloppen aan de deur van de rector'skamer of binnen mocht gaan in de curatorenkamer.

Nu ik nog steeds schrijf over de gebouwen, die de toekomstige predikant eenige jaren bewoont, wil ik niet vergeten te herinneren aan de machtige bibliotheken, die de drie hogescholen, die wij bezochten, bezitten. Van die in Boedapest werd reeds door een der onzen geschreven. Echter Debrecen gaat die van Boedapest nog te boven. Zij is de trots van de Academie. Debrecen geniet daarbij het voorrecht, dat haar bibliotheek een geleerden onthousiasten bibliothecaris bezit. Wij kunnen ons geen denkbeeld vormen van de machtige boekenverzameling der hogeschool. De Hongaren dwepen met hunne historie. Geen wonder! Thans leven zij daaruit meer dan ooit tevoren. De smadelijke vernedering, waarin dit volk is geworpen door een politiek, waarover de geschiedenis eenmaal gerichte zal houden doet voor zijn oog de historie, zoo rijk en glorieus, opdoemen. Geen groter zegen voor een land dan een roemrijk verleden, waaraan men zich in het heden wil opheffen uit diepe vernedering! Van jaar tot jaar zal de liefde tot de historie, die reeds zoo sterk is, aangroei en sterker worden. De bibliotheken van Debrecen, Sárospatak en Boedapest, welke laatste als door een wonder ongeschonden is bewaard voor de zucht der bolsjewieken, om alles te vernietigen, te rooven en te stelen, zijn machtige troepen herinnerende aan een roemrijk verleden, zijn handen aan de historie, zijn getuigen van der vaderen kennen en kunnen; ook van der vaderen vroomheid. Deze bibliotheken bergen in zich zeer vele herinneringen, ook aan ons vaderland. Die van Debrecen draagt tevens eenigszins het karakter van een museum. Ook Sárospatak bezit een buitengewoon rijke bibliotheek in een haar passende zaal gevestigd. Ook zij heeft een bibliothecaris, die met liefde van haar spreekt, en met veel kennis van zaken u rondleidt. Echter de hogeschool is thans te arm om de noodige kosten aan haar verzorging te kunnen besteden.

Durven wij bij deze machtige boekerijen, van onze beide bibliotheken haast niet te spreken en den vreemdeling niet te leiden in het vertrek, althans waarin de bibliotheek van Kampen is geborgen, wij willen niet vergeten, dat onze historie nog niet oud is, die onzer bibliotheken nog zoo bijzonder jong en toch kunnen wij op feiten wijzen, waardoor wij met onze kleine bibliotheken toch weer veel rijker zijn dan de gereformeerden in Hongarije; daar is thans geen geld meer om de nieuwere werken te koopen; die achterstand wordt steeds grooter; onze bibliotheken kunnen althans zich de hoogstnoodige werken nog aanschaffen; zij kunnen dat, neen, daarmede zeg ik te veel, zij zouden het kunnen, als onze kerken beseften hoe noodig het is, dat wij ons tegenwoordig studeerend geslacht een goed verzorgde bibliotheek ter beschikking kunnen stellen en hoe zeer het eisch is, dat wij zulk een bibliotheek ons nageslacht nalaten. Vergun mij, dat ik mij niet kan begrijpen, waarom niet alle onze uitgevers, of anders waarom niet alle onze schrijvers, zorgen, dat minstens één exemplaar van hunne uitgaven en van hunne geschriften, niet minstens één jaargang van alle hunne periodieken gebonden of gebrocheerd gratis worden gezonden aan onze beide bibliotheken. Waarom geschiedt dat niet? Het brengt geenlei schade mede voor de uitgevers en schrijvers en een niet genoeg te waardeeren voordeel voor onze hogescholen. Zoo leidde mij wat ik zag en bewonderde in de hogescholen der Gereformeerde Kerk van Hongarije terug tot onze hogescholen en deed wenschen en begeerten in mij terugroepen

reeds zoolang gekoesterd. Zoo vinde dan de hand, die de Hongaarsche broeders in zoovele dingen gaarne wil helpen een heerlijke gelegenheid, om niet minder gaarne onze eigene hogescholen te steunen, opdat die mogen verkrijgen, waarin men zich ginds kan verheugen.

Aan die hogescholen nu en in de entourage van zulke gebouwen en bibliotheken verblijven de theologische studenten ruim vier jaren. Gedurende dien tijd „passeeren” zij twee examens, waardoor hun de toegang tot het predikant wordt ontsloten. De meesten der jonge predikanten ontvangen eerst een plaats als hulpprediker; ik mag wel zeggen allen. Ook zijn er onder hen, die, door de vele stipendia, die in den loop der tijden o.a. uit sympathie met de lijdende Hongaarsche Gereformeerde Kerk schier allerwege gesticht zijn — denk aan het rijke stipendium Bernardinum te Utrecht — na hun studiën in Hongarije volbracht te hebben naar het buitenland gaan; naar Duitschland, Zwitserland, Frankrijk, Schotland, Amerika en ons land. In dit verschijnsel schuilt een groot gevaar; daaruit kan en is reeds voortgekomen ook veel goeds. Van Duitschland dreigt het gevaar der neologie. De theologische denkbeelden van vele Duitsche godgeleerden vonden ingang bij hen — en dit waren meestal de uitnemendste jongelui — die aan een of andere universiteit een paar semesters studeerden. Van Zwitserland, Frankrijk en Schotland dreigt verflauwing der grenzen. Utrecht kan ten goede en ten kwade invloed uitoefenen. Het druk verkeer tusschen onze en de Hongaarsche predikanten; het wederzijdsch logeeren bij elkander; het bezoek van studenten aan onze hogescholen opent een nieuwe periode en kan rijke zegeningen voor ons en voor hen afwerpen. Men onderschatte dit toch niet!

Daar het aantal theologische studenten in Hongarije grooter is dan het aantal predikantsplaatsen, zijn er van overoude tijden steeds zeer veel theologen geweest, die geen gemeente hebben, doch die godsdienstonderwijs geven op de hogere en lagere inrichtingen van onderwijs, waaronder ook moeten worden geteld de professoren in de christelijke religie en in de geschiedenis aan de gymnasia. Deze is geen noodstand! Integendeel! Door de eigenaardige verhouding van school en kerk — dit in ruimen zin genomen — zijn de theologen op die betrekkingen aangewezen.

Aan de hogescholen bestaat niet de gelegenheid om te promoveeren. Toch dragen velen der predikanten den doctorstitel. Zoo vader en zoon Szabó. Deze titel wordt verworven aan een der lands Universiteiten en is geen theologische doctorstitel. Toch kan ook deze laatste titel worden verworven. De onder ons reeds goed bekende Csekey, die aan de V. U. te Amsterdam studeert, stelt zich voor te promoveeren aan de jonge Universiteit van Debrecen. Dr. Aladar Szabó Jr. promoveerde sub auspiciis Imperatoris. Hij ontving den diamanten ring van Keizer Karel. Dit kan alleen geschieden op aanvraag. De promovendus vraagt dit aan en dan werd vroeger van regeeringswege nauwkeurig heel den studiegang van den promovendus nagegaan. Eerst als was gebleken, dat alle examina summa cum laude waren gedaan, ontving de candidaat den „diamanten ring”. Dit kan thans nog geschieden sub auspiciis gubernatoris, onder de hooge auspiciën van den goeverneur Horthy.

Ook Dr. Kálmán Kallay, onze eminente vertolker, promoveerde dezen zomer summa cum laude.

Nog kan men zijn professorats-examen doen, waardoor men gerechtigd is om lessen te geven. Dr. Páhy József, die eenigen tijd in Ommen dezen zomer vertoefde, had het plan om dit examen te doen.

Een volgende maal hoop ik te schrijven over het werk van den reformatus lelkesz.

G. KEIZER.

PERS-SCHOUW.

In den kring van de georganiseerde Gereformeerde jongelingen wordt de belangstelling voor de lichaams-cultuur langzaam wakker.

Het pittig-frissche maandbladje *Onze Arbeid* van „het centraal-verband van jongelingsverenigingen en van het centraal-bestuur van meisjesverenigingen op Geref. grondslag te Utrecht” pleit voor samenwerking op dit gebied.

Het is geen overmoed, die ons doet vragen: laat aan de jongelingsvereniging de geestelijk-zedelijke vorming van de jongelingen.

Slechts de historie geeft ons recht deze vraag met ernst te stellen.

Niettemin is er een gemeenschappelijk terrein, waarvoor we gaarne samenwerking vragen.

Dit is het terrein van de lichamelijke ontwikkeling en ontspanning.

Aan een goede organisatie, een goede regeling voor de lichamelijke ontwikkeling en ontspanning is groot gebrek. Zooals het thans gaat, loopt het vast.

Onze menschen, d.w.z. de Christelijke jongelui, werken en sporten vrijwel geheel op eigen houtje.

Van gewenschte leiding is geen sprake (enkele Christelijke clubs buiten rekening gelaten).

En van een onderling verstaan van deze clubs met de jongelingsverenigingen komt in de praktijk niet veel terecht.

Daarom is samenwerking op dit terrein dringend noodzakelijk.

Hier ligt voor de Chr. organisaties in combi. natie een flink stuk werk.

Naar het ons voorkomt zal men, wat de lichamelijke vorming en ontspanning betreft, zich niet angstvallig tot de Gereformeerden kunnen bepalen.

Dat zou nieuwe en naar onze meening ongewenschte verdeeldheid geven.

Men stelle zich voor dit brede werk op een breed plan.

Doch wake angstvallig het werk van de jongelingsvereniging te benadeelen of ook maar te storen.

Eerst dan, wanneer door gezamenlijk overleg van al die organisaties, die zich met de rijpere jeugd bezig houden, een goede plaatselijke organisatie is gevormd met afgebakende grenzen, voor hetgeen waarmee men zich wel en waarmede men zich niet zal bezig houden, zal eenige lijn in de lichamelijke ontwikkeling en ontspanning zijn te brengen. Het is tot dat overleg, tot die samenwerking, dat we met den meesten ernst oproepen.

In „De Heraut” vestigt Dr. de Moor de aandacht op enkele lichtpunten in het kerkelijk leven, door uit „De Stichtische Kerkbode” (een Christel. Geref. blad) een paar uitingen van waardeering te citeren.

Een echt reformatisch verschijnsel van toenadering!

Na een tweetal lichtpunten te hebben genoemd, gaat het Christel. Geref. blad aldus voort:

En een derde lichtpunt lazen we in het Verslag van de Gereformeerde Predikantenvergadering, 13 en 14 Sept. te Utrecht gehouden. Daar toch deed De Lindeboom van Amsterdam het voorstel „voortaan afgevaardigden te ontsenden van de Vereen. van Christ. Geref. Predikanten en van de Vereen. van Confession. predikanten in de Herv. Kerk, opdat er alzoo meerdere vereeniging van alle Gereformeerden mocht komen”. Wij hebben dergelijke gedachten reeds menigmaal in onzen kring uitgesproken, doch dan worden ze altijd als onuitvoerbaar ter zijde gelegd.

Daarom verbliden wij ons te meer, zo nu van de andere zijde van bezadigde mannen te vernemen. Zeker, een vereeniging uit menselijke overwegingen zou een ramp zijn!

Doch een nauwere verbinding uit het gevoel van één oorsprong, één historie, één schuld, één breuk, één taak, één Bijbel, één Koning, één Vaderland te hebben, zou o.i. Gode welgevallig en Zijn Zion prijtelijk zijn.

Aan het jaarverslag van de Nederlandsche Christen-Studenten-vereeniging (1921—22) ontleenen wij de volgende passage, welke nuttig kan zijn tot verruiming van het oordeel over deze vereeniging:

Zoo leert de wereldfederatie het ons steeds beter beseffen wat het zeggen wil: Christus en de wereld, en behoedt zij er ons voor te gaan denken, dat eigenlijk alleen ons eigen volk of ons eigen ras maar meetelt in de wereld en de anderen er maar bij onze gratie mogen zijn. Wij vullen allen elkaar aan, wij hebben elkander noodig en moeten van elkaar leeren. Alleen wanneer wij zoo in goede gemeenschap samenwerken is er hoop voor de toekomst.

In onze wereldfederatie is die samenwerking er gelukkig in steeds toenemende mate en het van elkaar leeren is er ook altijd geweest. Hoeveel de federatie in dit opzicht voor ons geweest is, kunnen wij ons goed realiseren als wij de verschillende takken van N.C.S.V. werkzaamheid nagaan. Het belaggen van studentenconferenties, het houden van jongenskampen en meisjeszomerclubs en het verder organiseren van jeugdwerk, de methode van samenwerking door kringvorming zoals de bijbelkringen en de sociale kringen, het zijn allen vormen van arbeid, die wij aan het buitenland te danken hebben en zoo laat zich de ontwikkeling der N.C.S.V. niet denken zonder den invloed der wereldfederatie, op welke intusschen de N.C.S.V. ook weer ingewerkt heeft, want er is hier overal een wisselwerking. Zoo heeft ieder land voor de ontwikkeling harer C.S.V. zeer veel aan de wereldfederatie te danken en is er hier een geregeld van elkander leeren en met elkanders ervaringen winst doen.

En allen tezamen helpen wij dan weer de zwakere en jongere bewegingen en inzonderheid ook de vereenigingen in de zendingslanden, gelijk er dan ook sedert de oprichting der wereldfederatie meer dan zesduizend harer leden zich voor den dienst der zending gegeven hebben.

Langzamerhand is de wereldfederatie zoo uitgegroeid tot een machtige organisatie, die met haar kwart miljoen leden aan drieduizend hogescholen in meer dan veertig landen zeker tot veel in staat is. In hoeverre zij evenwel metterdaad in staat is mede te werken tot verbetering der internationale verhoudingen en tot het scheppen der voorwaarden voor een betere toekomst der wereld, zal inzonderheid afhangen van de persoonlijkheid harer leden.

Dr. F. P. Muller aanvaardde zijn ambt als priaat-docent in de geneeskunde aan de Leidsche hogeschool met een rede over het actuele onderwerp: „Psychopathologie en Psychoanalyse”.

Deze rede is een nieuw bewijs voor wat Prof. Bavinck noemde „de overwinning der ziel”. Vooral dit slot is een getuigenis voor de kentering der geesten.

Het lichaam toch is telkens weer anders dan het vroeger was: de moleculen waaruit het voor een-

gen tijds vervaant steeds ziekte chemische woeken Andere Bij een oude kan he er kan tijdelijk Spr.

blijk of chonul gebrach begin gezegd over in vele moge i loer de in de dan d ons de klaren en twijding Spr.

af te v de dan hen, w ijke n niet de n de dogma) zijn egi ons ku

„Het Ha artikel ove meerde

Het is z Rott.” nu maar rustig heid.

Eerst ke

De (belijden predika hodem” en alth Maar uitsluit teamen zich zo Zoo Voor De Gers en ook de hand lijke ee Velen een tijd lenbos „Jong-G Zulks Netelen donen i in slage tot refo vele ge lenbos nemelijk verwan niet de den leic bij kol enkele vele or in gees

„Is j toch e niet an vindt n meerde Netelen niemanc onmogel Da Net „Einspā

Aan van Drā verliet, en dem nochtan uitredir zijn van heelt h moede gemaakt Maar een nige der de - taliteit, iets hee eigenaam

1 Bes tegenste

De onbel eikander de haar tolk Jongelingsb ren” Van deze

De be aan dat